

Posudek oponenta bakalářské práce
Doping ve sportu jako lež o výkonu těla

Práce Karoliny Burdové „Doping ve sportu jako lež o výkonu lidského těla“ se zabývá problematikou dopingu jako etickým problémem. Práce budí dojem, že na pozadí praktikování dopingu ve sportu autorka poukazuje na obecnější nešvar celé společnosti - totiž touhu po nejvyšším úspěchu, bez ohledu na jeho dopady např. na dopady na mládež a cíle pedagogického působení. Cílem předkládané práce je popis spojitosti mezi mládeží a dopingem a návrh řešení neutěšeného stavu, s nímž se dnes setkáme u rekreačního sportování mládeže.

Práce je psána čtivě, s několika málo nedostatky v gramatice (např. s. 18 - uvádějí, s. 32 - jedincovi, s. 39 - tyto dvě). Rozvrh práce pokrývá vymezení pojmu dopingu, několik informací o historii, dále nabízí důležité pojednání o dopingem jako o etickém problému. Mezi konkrétnější témata patří kapitola o dopingem z tuzemské i zahraniční zkušenosti a kapitola o způsobu provádění dopingové kontroly. Autorka neopomíjí zmínit i některé aktuální výskyty dopingu v ČR. Dále se věnuje užívání drog, mj. ve vztahu k mládeži a několika doporučením, jak se neutěšené situaci dopingu v oblasti sportu mládeže vzepřít. Např. odpověď na problém dopingu vidí v propojení dvou klíčových principů - nechťtí za každou cenu vyhrát, ale účastnit se, a neklamati sebe ani společnost. Doping vidí pouze jako jeden z indikátorů problematického životního postoje (s. 46).

I když je cílem práce pouze popis souvislostí dopingu a určitého ideálu o způsobu vedení zdařilého (krásného a dobrého) života, lze ho pro bakalářskou práci považovat za přijatelný s ohledem na nutnost překonat mezioborové bariéry a podržeti se určité metodologie. K prvnímu aspektu práce autorka alespoň nějak usiluje o zohlednění potřebných souvislostí (např. filosofické) pro vystižení popisu dopingu, avšak druhý požadavek na transparentní způsob práce s prameny a jeho zdůvodnění považují za problematický. Autorka pracuje s řadou titulů, včetně zahraničních, ale jejich výběr není odůvodněn a ani k nim není přistupováno s potřebnou kritičností. Za problematický považují i způsob odkazování se na inspirace ze zmiňované konference na FTVS. Řada informací je převzatých z Hogenové (zejm.s.13 a 14), z Nekoly nebo Slepíčky, a mnohdy se jedná o zevšeobecnující tvrzení, která snad mohou být v určitých případech pravdivá, ale mnohdy nejsou podložena (např. tvrzení o neobeznámosti mládeže se sociálními a zdravotními riziky dlouhodobého užívání látek - s.32, či že v rekreačním sportu nejsou nijaká opatření a kontroly proti dopingem, zevšeobecnující postřehy o komerci ve sportu - s.29, či že doping je považován za zcela normální součást sportu, popř. že dochází pouze k neformální kontrole -s.30, což je tvrzení, které je v určitém ohledu v rozporu s popisovanými protidopingovými strategiemi ve 4.kapitole, nebo že je dnes trendem motivace na úspěch - s.37).

K metodologické nevyjasněnosti jinak slibně zamýšlené práce přispívá i dle mého soudu způsob rozvržení jednotlivých témat obsahu, kdy není jasné, např. proč se v kapitole 3.1 řeší spíše problematika sportu než dopingu, jak by název napovídal, nebo o čem vypovídá název kapitoly 3.2 člověk a jeho tělo, či proč má část 3.3 jen dva odstavce o médiích a kap. 4 o klíčovém tématu dopingem jednu stranu. Práci by prospěl alespoň stručný popis

toho, proč a jakým způsobem je téma dopingů ve sportu řešeno, jak do jeho řešení zapadají zmíněná témata - např. filosofická část, či stádia v kapitole osobnost sportovce, která jsou v práci pouze konstatována bez jejich zjevného uplatnění. Nakonec např. i tvrzení, že by řešenou problematiku měl znát právě sociální pracovník (s. 9) volá po vysvětlení. Zásadní otázku, kterou považuji za nevyjasněnou, je proč je třeba chápat doping právě jako lež, a lež těla. I zde by se hodilo alespoň naznačit, jakým způsobem bude autorka právě o takto chápaném dopingů pojednávat, a tím ilustrovat způsob, jakým bude pracovat s mezioborovostí a co si od ní slibuje.

V práci je řada obsahových nepřesností nebo neodůvodněných tvrzení, zřejmě nekriticky převzatých z užitých zdrojů, což naznačují i nešťastné formulace např. že v textu „nalezneme větu“ (s.10 - „nalezená“ věta si ale žádá interpretaci), nevyjasněná tvrzení nebo termíny (ve smyslu „pobytu“, „onticita“ - s.12), „svědomí a právo se slučují“ - s. 13, problematičtější tvrzení („nelze mluvit o etickém přístupu, je-li to ze strachu“ - s.13,14), člověk je vnímán jako subjekt (?) předurčený k výkonu -s.15, či že Descartes nepatří mezi představitele moderní filosofie? (s.16), aj. V práci jsou uvedena jména autorů bez odkazu na seznam literatury nebo pozn. pod čarou (Milan Kolář - s 8, K Lorenz - s. 16, přesný odkaz na zdroj citace - např. Aristotelova EN, Gerhart - s.17 aj.). Způsob citování v pozn. pod čarou (číslice pak s.) je zavádějící.

Navzdory nedostatkům, které z hlediska nároků na kvalifikační práci považuji za závažné, je nutno ocenit volbu tématu a jeho náročnost. Autorka prokázala schopnost vidět potřebné souvislosti v duchu navrženého cíle. Ty je však třeba kriticky a metodologicky transparentním způsobem do práce promítnout.

Práci proto doporučuji k obhajobě a v závislosti na jejím průběhu navrhuji hodnocení E.

Doporučuji k diskusi např. tyto otázky:

Proč, a nakolik těsně, souvisí se sportem idea „Fair Play“.

Co je problematičtější na snaze orientovat se na výkon - vítězství - pokud něco?

Proč řešíme doping pouze jako lež o výkonu „těla“ a ne jako lež o výkonu sportovce?

Ondřej Fischer

V Praze 15.6.2016